

POHJOISEN KESKI-SUOMEN TYÖLLISYYSALUEEN SELVITYS AVILLE

Selvityspyyntö 1 (4)

17.9.2025 LSSAVI/18024/2025 JULKINEN

TAUSTAA

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (jäljempänä aluehallintovirasto) valvoo työvoimaviranomaisten toiminnan lainmukaisuutta julkisten työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien osalta sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskusta (jäljempänä KEHA-keskus), kun se hoitaa työttömyysturvain mukaisia tehtäviä.

Työvoimaviranomaisen tulee järjestää säännöksessä tarkoitetut palvelut, joihin kuuluvat muun muassa työnantajalle myönnettävä palkkatuki ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki. Järjestämislain 2 §:ssä mainitut palvelut ovat niitä, joiden toteutuneet kustannukset huomioidaan kuntien peruspalveluiden valtionosuuden kustannustenjaon tarkistuksen yhteydessä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, 618/2021). Kunta voi järjestää yleisen toimivaltansa puitteissa myös muita palveluja, joilla edistetään työnhakijoiden työllistymistä, mutta näihin ei myönnettäisi valtionosuutta (HE 207/2022).

Järjestämislain 5 §:n mukaan julkisten työvoimapalveluiden järjestämisessä, tuottamisessa, palveluista tiedotettaessa sekä niihin ohjattaessa on edistettävä yhdenvertaisuuden toteutumista. Aluehallintovirasto edistää toiminnallaan, että järjestämislaissa säädettyjä työvoimapalveluita tarjotaan yhdenvertaisesti kaikille asiakkaille. Valvontatoimia suunnataan palveluihin, joiden lainmukaisessa saatavuudessa, laadussa tai oikea-aikaisuudessa on aluehallintoviraston näkemyksen mukaan vakavimmat puutteet, jotta työvoimaviranomaisen toiminnassa ei muodostu pitkäaikaisia virheellisiä käytäntöjä.

Aluehallintoviraston tietoon on tullut mediasta ja aluehallintoviraston käytössä olevista KEHA-keskuksen tietojärjestelmäpalveluissa tuottamista digitaalisista Palkkatuki: hakemukset ja päätökset -raporteista ajalla 1.1.-31.8.2025, että palkkatuen tarjoamisessa ja myöntämisessä Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella olisi puutteita.

Aluehallintovirasto on ottanut asian selvitettäväkseen Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen työvoimapalvelujen järjestämisvastuuta koskevana valvonta-asiana.

Aluehallintovirasto pyytää Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella työvoimaviranomaisena toimivaa Äänekosken kaupunkia antamaan selvityksen asiassa vastaamalla seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten palkkatukea koskevat tehtävät on organisoitu työllisyysalueella?

Pyydämme toimittamaan:

- *palkkatukitehtävien hoitamiseen sovellettavan hallintosäännön sekä*
- *jos työllisyysalueella on tehty sopimus toisen kunnan kanssa palkkatukitehtävien hoitamisesta, pyydämme toimittamaan kyseisen sopimuksen*
- *palkkatukitehtäviä hoitavien tehtäväkuvat ja ilmoittamaan palkkatukitehtäviä hoitavien henkilöresurssin*
- *prosessikuvaukset palkkatukiasioiden käsittelystä.*

Palkkatukitehtävien hoitamiseen sovellettava hallintosääntö:

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 5. luku 33§ määrittää työllisyysalautakunnan alaisten viranhaltijoiden toimivallan. (Liite 1: Äänekosken kaupungin hallintosääntö)

Viittaus hallintosäännöstä työllisyysasiantuntijan osalta (s. 27):

”Työllisyysasiantuntija, psykologi, työkykykoordinaattori ja työhönvalmentaja:

1. päättää sellaisista työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023), työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetussa laissa (383/2023), työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa (381/2023), työttömyysturvalaissa (1290/2002), kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (681/2023) ja näiden nojalla annetuissa asetuksissa työvoimaviranomaiselle säädetyistä luonnollisen henkilön tai työnantajan oikeuksista, velvollisuuksista ja etuuksista, joita ei ole säädetty tai määrätty työllisyysalautakunnan toimivaltaan.”

Hallintosääntö:

https://www.aanekoski.fi/hallinto-ja-paatokset/Aanekosken_kaupungin_hallintosaanto_-_Hyvaksytty_2025-05-05.pdf

Toisen kunnan kanssa tehty sopimus palkkatukitehtävien hoitamisesta:

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue ei ole tehnyt sopimusta toisen kunnan kanssa palkkatukitehtävien hoitamisesta.

Palkkatukitehtäviä hoitavien tehtäväkuvat:

Työllisyysasiantuntijan tehtäväkuvaan kuuluu lakisääteisten- ja harkinnanvaraisten etuuksien valmistelu. Tehtävä sisältää palkkatukihakemusten ja -maksatuksen käsittelyn sekä valmistelun. Tehtävään on osoitettu neljä työllisyysasiantuntijaa. (Liite 2: Työllisyysasiantuntijan tehtäväkuva)

Lisäksi Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella on nimetty yksi henkilö ja yksi varahenkilö, jotka vastaavat palkkatukipäätöksen teosta. Tehtävänä on arvioida ja päättää palkkatuen myöntämisestä. Tehtävässä painottuu lakisääteisten tukien tarkoituksenmukainen käyttö työllisyyden ja yrittäjyyden edistämiseksi. (Liite 3: Osatehtävänkuvaus starttiraha ja palkkatuki)

Palkkatukitehtäviä hoitaa myös yksi määrärahapääkäyttäjä, joka vastaa Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen aiheuttamisperiaatteen kustannusten hallinnasta, seurannasta ja maksatuksesta sekä määrärahasidonnasta YA-TE järjestelmässä. (Liite 4: Osatehtävänkuvaus Määrärahapääkäyttäjä)

Prosessikuvaus palkkatukiasioden käsittelystä:

Vaihe 1: Prosessi alkaa työttömän työnhakijan palvelutarpeen arvioinnista, jonka tekee työllisyysasiantuntija. Hän arvioi, onko palkkatuki tarkoituksenmukainen keino edistää henkilön työllistymistä. Arvio kirjataan työllistymissuunnitelmaan.

Vaihe 2: Työnantaja hakee palkkatukea sähköisen asiointipalvelun kautta. Hakemus osoitetaan työntekijän kotikunnan työllisyysviranomaiselle. Hakemuksessa tulee kuvata työsuhte, palkkaus ja perustelut tuen tarpeelle. Hakemus saapuu työllisyysalueelle ja sen ottaa käsittelyyn työllisyysasiantuntija.

Vaihe 3: Työllisyysasiantuntija käsittelee hakemuksen ja valmistelee päätöksen tuen myöntämisestä.

Vaihe 4: Hakemus siirtyy palkkatukipäätäjälle, joka tekee päätöksen palkkatuen myöntämisestä.

Vaihe 5: Työnantaja hakee maksatusta tukipäätöksen perusteella. Maksatuksen hakeminen tapahtuu sähköisesti asiointipalvelussa.

Vaihe 6: Maksatushakemus saapuu työllisyysalueelle ja sen ottaa käsittelyyn työllisyysasiantuntija.

Vaihe 7: Työllisyysasiantuntija käsittelee maksatushakemuksen ja valmistelee maksatuspäätöksen.

Vaihe 8: Valmisteltu maksatushakemus siirtyy määrärahapääkäyttäjälle, joka tekee maksatuspäätöksen.

Vaihe 9: Palkkatuki jatkuu palkkatukipäätöksessä määriteltujen ehtojen mukaisesti, ellei siihen haeta muutosta. Työnantaja hakee maksatusta viimeistään kolmen kuukauden

kuluessa sen kalenterikuukauden päättymisestä, jonka aikana viimeinen tukijaksoon kuuluva maksatusjakso päättyy.

2. Miten palkkatukimäärärahoja koskeva päätöksenteko tapahtuu työllisyysalueella?

- *Kuinka paljon määrärahaa työllisyysalueella on osoitettu palkkatuen ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen myöntämiseen vuodelle 2025?*
- *Paljonko määrärahaa on ollut valmiiksi sidottuna palkkatukeen vuodelle 2025 (TE-toimistojen/työllisyyden kuntakokeiluun osallistuneiden kuntien toimesta)?*

Työllisyysalueella osoitettu palkkatuen ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen määräraha vuodelle 2025:

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen talousarviossa on varattu noin 3 miljoonaa euroa aiheuttamisperiaatteen kustannuksiin. Tästä summasta on ollut sidottuna vuodelle 2025 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta noin 2 miljoonaa euroa. Aiheuttamisperiaatteella jaettaviin kustannuksiin kuuluvat muun muassa palkkatuki, starttirahat, työvoimakoulutukset (ml. kotokoulutukset) sekä valmennuspalvelut. (Liite 5: Sopimus Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueesta)

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella palkkatukeen ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukeen on osoitettu noin 785 000 euroa vuodelle 2025. Talousarvio on tehty syksyllä 2024 ja se on hyväksytty osana yhteistoiminta-alueen kuntien talousarviomenettelyä.

Määrärahan sidonnat palkkatukeen vuodelle 2025:

Palkkatuen ja starttirahan sidontojen tilanne on Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella vuodelle 2025 yhteensä 2 000 227 euroa, josta suurin osa on palkkatukien sidontoja. Tämä tarkoittaa sitä, että Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueelle on myönnetty jo palkkatukia kohdentuen työllisyysalueen yrityksiin ja järjestöihin vuodelle 2025.

Vuoden 2025 aiheuttamisperiaatteen kustannuksien sidontojen vuoksi palkkatukeen osoitetut määrärahat Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella on käytetty. Tästä johtuen työllisyysaluelautakunta on päättänyt kokouksessaan 12.2.2025, että ajalle 1.1.2025-30.9.2025 palkkatukia ei myönnetä määrärahasyyhyhyn vedoten. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluelautakunta on huomionnut päätöksessään Suomen Kuntaliitto Ry:n juristi Alexander Erikssonin vastauksen palkkatukipäätöksen perustelemisesta. (Liite 6: Vastaus kysymykseen palkkatuesta)

Työllisyysaluelautakunnan pöytäkirja 12.2.2025:

<https://web28.aanekoski.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025572-3>

Olemme seuranneet vuoden aikana aktiivisesti työllisyysalueen aiheuttamisperiaatteen kustannuksien toteutumista. Vuodelle 2025 osoitetut määrärahat aiheuttamisperiaatteen kustannusten osalta näyttäisivät tämän hetken arvion mukaan toteutuvan ylijäämäisesti, joten olemme pystyneet vapauttamaan määrärahaa palkkatukeen. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluelautakunta on kokouksessaan 24.9.2025 tehnyt päätöksen palkkatuen myöntämisestä loppuvuodelle 2025.

Työllisyysaluelautakunnan pöytäkirja 24.9.2025:

<https://web28.aanekoski.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025613-5>

3. Tarjotaanko työnantajille muita työllistämisen tukia työllisyysalueella? Pyydämme ilmoittamaan tarjottavat tuet ja miten nämä tuet on rahoitettu? (Pois lukien nuorten kesätyösetelit ja nuorten työllistämisen tuet)

Työllisyysalue ei myönnä muita työllistämisen tukia. Osalla työllisyysalueen kunnista on käytössä työllisyyden kuntalisä tai vastaava rekrytointilisä, jolloin kyse ei ole järjestämislaissa säädetystä tukimuodosta, vaan jokainen kunta päättää niistä itsenäisesti. Rahoitus näihin kuntalisiin tulee kuntien omista määrärahoista ja niistä on päätetty talousarvioissa. Työvoimaviranomaisella ei siis ole näihin toimivaltaa, eikä niitä ole huomioitu työllisyysalueen budjetissa.

4. Miten asiakkaita informoidaan palkkatuesta ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta työllisyysalueella? Pyydämme lyhyesti kuvailemaan antamanne informaation sisällön ja millä eri tavoilla olette tiedottaneet asiakkaita asiasta (esim. verkkosivut, tapahtumat)?

Pääsääntöisesti asiakkaan ohjaus palkkatuesta ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta tapahtuu vastuuvirkailijan toimesta työnhakijalle. Työnantajille on informoitu näistä tuista asiakaskontaktien yhteydessä sekä tiedotettu tilanteesta kuntien elinkeinotoimijoille.

Työllisyysalue on informoinut asiakkaita siten että, työllisyysalue myöntää 55+ työllistämistukea ja palkkatukea järjestämislain mukaisesti. Tämän lisäksi on tiedotettu, että vuoden 2025 määrärahat on sidottu palkkatuen osalta ja määrärahatilannetta tarkastellaan seuraavan kerran elokuussa 2025. Työnantajilla on ollut kuitenkin koko ajan mahdollisuus hakea palkkatukea.

Äänekosken kaupungin nettisivuilta löytyy opastus palkkatuen hakemisesta ja lakisääteisistä myöntämisen perusteista sekä työnantajalle, että työnhakijalle. Sivustoa päivitetään ajankohtaisen tiedon osalta.

5. Pyydämme liittämään selvitykseen:

- *työllisyysalueella tehdyt palkkatukea ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea koskevat linjaukset, määräykset ja toimintaohjeet*
- *työllisyysalueen tilastot palkkatuen hakemusten ja päätösten määrästä ajalla 1.1.-31.8.2025; saapuneet hakemukset, myönteisten ja kielteisten päätösten määrät kuukausitasolla sekä yleisimmät perusteet kielteisille päätöksille*
- *työllisyysalueen tilastot 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen hakemusten ja päätösten määrästä ajalla 1.1.-31.8.2025; saapuneet hakemukset, myönteisten ja kielteisten päätösten määrät kuukausitasolla sekä yleisimmät perusteet kielteisille päätöksille.*

Työllisyysalueella tehdyt linjaukset, määräykset ja toimintaohjeet:

Työllisyysaluelautakunnan linjaus 12.2.2025: Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vuoden 2025 työllisyysmäärärahat palkkatuen osalta on sidottu, joten tukea ei ole mahdollista myöntää. Määrärahatilanteeseen voi tulla muutoksia vuoden aikana ja niistä tiedotetaan työllisyysalueen kuntien tiedotuskanavissa. Palkkatuen myöntämisen mahdollisuutta tarkastellaan uudelleen elokuussa 2025.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen toimintaohjeet henkilöstölle:

Vuoden 2025 työllisyysmäärärahat palkkatuen osalta on käytetty, joten tukea ei ole mahdollista myöntää. Seuraavan kerran määrärahatilannetta tarkastellaan elokuussa 2025

ja tilanteesta tiedotetaan työllisyysalueen nettisivuilla ja some-kanavissa. Työnantajia ei ole kuitenkaan estetty hakemasta palkkatukea vaan pelkästään informoitu määrärahojen tilanteesta.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen toimintaohjeet henkilöstölle 19.8.2025:

Työllisyysaluelautakunta käsittelee palkkatuen myöntämistä loppuvuodelle 24.9. kokouksessaan. Kokouksen jälkeen tiedotetaan mahdollisista muutoksista sekä henkilöstölle että julkisesti. Siihen saakka palkkatukihakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä aiemman lautakunnan päätöksen mukaisesti.

Työllisyysaluelautakunnan linjaus 24.9.2025: päättää, että Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue myöntää palkkatukea työvoimapalveluiden järjestämislain 380/2023 mukaisesti;

- hyväksyy Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen määrittämät palkkatuen myöntämisen kriteerit ja hakemusten käsittelyjärjestyksen lakisääteisten kriteerien lisäksi;
- päättää myönnettävän palkkatukeen kohdennettavan määrärahan suuruuden olevan vuodelle 2025 100 000 euroa;
- päättää, että palkkatukihakemukset käsitellään tämän päätöksen mukaisesti saapumisjärjestyksessä 1.10.2025 alkaen siten, että ensimmäinen palkkatuetun työsuhteen alkamispäivä voi olla aikaisintaan 20.10.2025;
- päättää, että palkkatuen myöntämistä ja sen myöntämisen kriteerejä käsitellään seuraavan kerran Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluelautakunnan vuoden 2026 ensimmäisessä kokouksessa.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen toimintaohjeet henkilöstölle 25.9.2025:

Henkilöstöä on ohjattu toimimaan lautakunnan 24.9.2025 tehdyn päätöksen mukaisesti.

55 –vuotta täyttäneiden työllistämistuen linjaukset ja toimintaohjeet:

Yli 55-vuotiaiden työllistämistuki ei ole harkinnanvarainen vaan se on subjektiivinen oikeus. Ehtojen täyttyessä tukea voidaan myöntää enintään 1 770 €/kk.

Työllisyysalueen tilastot:

Työllisyysalueen tilastot palkkatuen hakemusten ja päätösten määrästä ajalla 1.1.-31.8.2025:

Ajalla 1.1.-31.8.2025 saapuneita hakemuksia on ollut 54 kappaletta, joista tehty päätöksiä 52 kappaletta. Kielteisiä päätöksiä on tehty 52 kappaletta. (LIITE 7: Palkkatuki tammi-elokuu 2025 ÄÄNEKOSKI)

Yleisin peruste kielteiselle päätökselle ajalla 1.1.-31.8.2025:

“Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vuoden 2025 työllisyysmäärärahat palkkatuen

osalta on sidottu, joten tukea ei ole mahdollista myöntää. Määrärahatilanteeseen voi tulla muutoksia vuoden aikana ja niistä tiedotetaan työllisyysalueen tiedotuskanavissa. Palkkatukien määrärahatilannetta käsitellään Työllisyysalueen lautakunnassa 24.9.2025. Huomioitava on, että päätöksellä on 30 päivän valitusaika, jonka jälkeen päätös on vasta voimassa oleva. Mahdollisia palkkatukia voidaan myöntää, mikäli lautakunta niin päättää, aikaisintaan lokakuun aikana.”

Työllisyysalueen tilastot 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen hakemusten ja päätösten määrästä ajalla 1.1.-31.8.2025:

55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen hakemuksia ja päätöksiä ajalla 1.1.-31.8.2025 on tullut 2 kappaletta, joista tehty kaksi kielteistä päätöstä. (LIITE 8 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki tammi-elokuu 2025 ÄÄNEKOSKI)

Yleisimmät perusteet kielteisille päätöksille:

Lakisääteiset työllistämistuen kriteerit eivät täyty.

- 6. Pyydämme ilmoittamaan, onko palkkatukea tai 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea koskevista päätöksistä tehty oikaisuvaatimuksia tai onko oikaisuvaatimuksesta tehtyjä päätöksiä käsiteltävänä muutoksenhakuna tai kanteluasiana muussa viranomaisessa.**

Palkkatuesta tai 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta ei ole tehty oikaisuvaatimuksia. Työllisyysalueella ei ole ollut käsittelyssä oikaisuvaatimuksesta tehtyjä päätöksiä muutoksenhakuna tai kanteluasiana 1.1.-31.8.2025 välisenä aikana.